

УДК 351.74/.76:378

О. І. УЛЬЯНОВ,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри тактико-спеціальної та вогневої підготовки

Одеського державного університету внутрішніх справ

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Дослідження присвячено питанням реалізації академічної мобільності. Розкрито поняття, правові засади, види академічної мобільності.

Ключові слова: поліція, академічна мобільність, професійна підготовка, освіта.

В умовах реформування органів внутрішніх справ України, створення Національної поліції України вкрай необхідним є використання досвіду зарубіжних країн у сфері підготовки поліцейських.

Відповідно до Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України, затвердженої Наказом МВС України від 25 листопада 2016 року № 1252 одним із завдань реформування освіти визначено максимальне впровадження в освітній процес інноваційних технологій, позитивного зарубіжного досвіду підготовки фахівців, накопичених здобутків і кращих вітчизняних освітянських традицій [1].

У зв'язку з зазначеним актуального значення набуває реалізація програм академічної мобільності, які дають можливість з однієї сторони викладачів та здобувачів освіти України прийняти участь в освітньому процесі у вищих навчальних закладах зарубіжних країн, з іншої – долучити до навчального процесу у вітчизняних вузах викладачів іноземних навчальних закладів.

Як слушно зазначає Антонов А.В. вирішенням найважливішої задачі нового століття – підвищення якості вищої освіти є активізація академічної мобільності, як найбільш розвиненої форми інтернаціоналізації освіти, яка забезпечує доступ до провідних наукових здобутків розвинених країн та сприяє розвитку міжкультурної взаємодії [2].

Закон України «Про вищу освіту» [3] визначає академічну мобільність як можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами. При цьому учасниками академічної мобільності можуть бути як науково-педагогічні працівники, так і здобувачі освіти.

Право на участь у програмах академічної мобільності мають студенти, які навчаються за освітніми рівнями молодшого бакалавра та бакалавра (починаючи з другого курсу), спеціаліста, магістра, особи, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники.

Відповідно до ст. 72 Закону України «Про Національну поліцію» професійне навчання поліцейських складається з:

- 1) первинної професійної підготовки;
- 2) підготовки у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання;

3) післядипломної освіти;

4) службової підготовки - системи заходів, спрямованих на закріплення та оновлення необхідних знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням оперативної обстановки, специфіки та профілю його оперативно-службової діяльності [4].

Слід звернути увагу, що відповідно до Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України, затвердженої Наказом МВС України від 25 листопада 2016 року №1252 передбачається запровадження трирівневої системи підготовки:

- на першому рівні здійснюватиметься первинна професійна підготовка (10 місяців);
- на другому – підготовка фахівців освітніх рівнів бакалавра та магістра з відрядженням за підсумками державного атестування, до комплектуючих органів для призначення на посади;
- на третьому – підготовка керівного складу відповідно до навчальних програм управлінського змісту.

Враховуючи, що термін підготовки на першому рівні освіти лише 10 місяців, вбачається, що за таких умов учасниками академічної мобільності можуть бути здобувачі освіти другого та третього рівнів.

Разом з тим, в рамках академічної мобільності вбачається доцільним залучення до викладання на першому рівні освіти фахівців зарубіжних навчальних закладів у сфері підготовки поліцейських.

Відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 [5] академічну мобільність поділяється на:

- внутрішню академічну мобільність – академічна мобільність, право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах (наукових установах) – партнерах в межах України;
- міжнародну академічну мобільність – академічна мобільність, право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах (наукових установах) – партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу у вітчизняних вищих навчальних закладах (наукових установах).

Основними видами академічної мобільності є:

ступенева мобільність – навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше вищих навчальних закладів;

кредитна мобільність – навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані у вищому навчальному закладі постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

Зазначаючи про актуальність академічної мобільності як складової підготовки поліцейських, слід звернути увагу на переваги, які отримують здобувачі освіти, а саме:

можливість отримати одночасно два дипломи або сертифікат про проходження навчання; навчання в закордонних навчальних закладах; можливість самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін поряд з основною програмою; підвищення рівня володіння іноземними мовами; отримання зарубіжного досвіду у сфері підготовки та практичної діяльності; підвищення конкурентоспроможності на ринку праці тощо.

При цьому практичну цінність має як внутрішня, так і міжнародна академічна мобільність. Поряд з базовою програмою, яка є спільною для навчальних закладів, що здійснюють підготовку поліцейських, кожний ВНЗ розробляє та впроваджує в навчальний процес окремі спецкурси, які дозволяють набути поглиблені знання в різних сферах суспільного життя.

Ефективна реформа освіти у сфері підготовки поліцейських не може бути проведена без належної підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів відповідно до потреб практики, створення учасникам освітнього процесу необхідних умов для здійснення ефективної наукової роботи.

Важливою умовою підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів є подальший розвиток співробітництва вищих навчальних закладів МВС з провідними вищими навчальними закладами України, зарубіжними навчальними закладами та правоохоронними органами, міжнародними освітянськими організаціями, установами та фондами; запровадження програм співробітництва з вищими навчальними закладами, науковими установами іншої відомчої підпорядкованості щодо підготовки фахівців за унікальними та нехарактерними для МВС спеціальностями, що передбачено Концепцією реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України.

Участь у міжнародних програмах співробітництва дозволить науково-педагогічним працівникам ознайомитись з сучасними програмами підготовки поліцейських зарубіжних країн, новими технологіями у сфері підготовки фахівців на різних рівнях освіти та врахувати позитивний міжнародний досвід у національній практиці.

Таким чином, академічна мобільність є важливою складовою проведення реформування освіти у сфері підготовки поліцейських, яка дозволяє підвищити якість підготовки фахівців та здобувачів освіти з урахуванням позитивного досвіду зарубіжних країн, залучити до навчального та науково-дослідницького процесу фахівців зарубіжних вузів, оптимізувати навчальний процес відповідно до сучасних тенденцій та стандартів європейської освіти.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 25 листопада 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: №1252 http://www.cct.com.ua/2016/25.11.2016_1252.htm
2. Антонов А. В. Державне регулювання процесу активізації академічної мобільності. Вісник Національного університету цивільного захисту України. – 2015. – № 2. – С. 50-60.
3. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19/print1442943057573823>

5. Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність: постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>

Надійшла до редколегії 23.03.2017

УЛЬЯНОВ А. И. АКАДЕМИЧЕСКАЯ МОБИЛЬНОСТЬ В СИСТЕМЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ ПОЛИЦЕЙСКИХ

Исследование посвящено вопросам реализации академической мобильности. Раскрыты понятия, правовые основы, виды академической мобильности.

Ключевые слова: полиция, академическая мобильность, профессиональная подготовка, образование.

UL'YANOV O. I. ACADEMIC MOBILITY IN THE SYSTEM OF POLICE TRAINING

The research is devoted to the implementation of academic mobility. The concepts, legal principles, types of academic mobility are revealed.

Keywords: police, academic mobility, training, education.

УДК 342.9:314.15